

HER FINDER

DE OS PÅ ØEN....

venlig hilsen fra
ANNONCØRERNE

Nordby

Mårup

Købmand Frode Snedker
KERAMIK: "Ved Køret" og
Liller keramik
Nordby El-Service
Eldorado Grill
SVEN HOLM Cykler
Nordby Autoværksted · ESSO

Maarup og Omegns
Brugsforening

Tranebjerg

Brundby

SAMSØ
TURISTFORENING
Arne og Jens
Kremmer Jensen

Samsø
Ejendomshandel

JYLLANDS
KREDITFORENING

Grundejerforeningen Fredendal

Mårup Østerstrand Nord, Samsø

Østerstranden ved Mårup, Samsø

Henry-77

Sommerhusområdet Fredendal har nu eksisteret i ca. 10 år.

I den fælles forening - grundejerforeningen - er der i disse år vedtaget, påtalt, opfordret og oplyst om mange ting. Noget af dette er gemt, andet er glemt og i tilfælde af ejerskifte er det sikkert blevet væk. Sådan går det ofte i foreningssammenhæng. Måske gør det ikke så meget, men i nogen situationer kan det være uheldigt.

Mange brugere af området og husene har gjort erfaringer, som andre kunne få glæde og gavn af at kende. Dette angår såvel praktiske forhold som det mere almene.

På baggrund heraf er denne pjece blevet til - tænkt til gavn for såvel ejere som gæster.

En række lokale annoncører har støttet udgivelsen. Støt derfor også dem.

Pjecen kan rekvireres hos bestyrelsen eller afhentes på turistbureauet i Tranebjerg. Sørg for at der altid ligger et eksemplar i sommerhuset.

Udgiver: Grundejerforeningen Fredendal

Tilrettelæggelse og lay-out: Gunner Nielsen

Henry Rasmussen

Århus, marts 1984

INDHOLD

	side
Grundejerforeningen Fredendal	3
Oversigtskort	4
Ordensreglement for området	6
Lidt om udstykningen fra gården Fredendal	8
Veje, stier og fællesareal	12
Telefon, bus og bibliotek	14
Renovation	14
El-forsyning	15
Vandforsyning	16
Post	16
Beplantningsråd	18
Beskæring	20
Afløbsforhold	22
Råd om tekniske installationer	26

Grundejerforeningen Fredendal

Fredendal sommerhusområde, som ligger på Samsøs østkyst (Mårup Østerstrand Nord) imellem byerne Nordby og Mårup, består af omkring 90 grunde, hvoraf godt halvdelen nu er bebygget.

Til varetagelse af sommerhusejernes interesser er der etableret en grundejerforening, som alle beboere i området skal være medlem af.

Der findes vedtægter for Fredendals grundejerforening, som iøvrigt har generalforsamling hvert år påskelørdag. Grundejerforeningen Fredendals generelle målsætning er at tilgodese såvel foreningens medlemmer som gæster i disses huse på forskellig måde:

1. Grundejerforeningen sørger for vedligeholdelse af områdets veje, skov- og til dels strandarealer.
2. Grundejerforeningen har udarbejdet og trykt ordensregler på dansk og tysk.
3. Grundejerforeningen organiserer årligt som regel pinselørdag, og når det derudover er nødvendigt, rensning af stranden. Ofte i forbindelse med hyggeligt samvær med forældre og børn.
4. Grundejerforeningen har kontakt med myndighederne for at opnå de bedst mulige forhold på en række områder, herunder renovation, vejvedligeholdelse, færdsels- og parkeringsregulering samt i nogle tilfælde sikring af områdets oprindelige natur. Specielt i de tilstødende arealer.

I denne forbindelse er der, når der er behov for det, kontakt med fredningsmyndighederne.

De fleste af grundejerforeningen Fredendals medlemmer er "udenbys", derfor betragter foreningen det også som en af sine opgaver at opretholde et godt forhold til den fastboende befolkning på nordøen.

Grundejerforeningen Fredendal har en bestyrelse bestående af 1 formand, 1 kasserer og 3 bestyrelsesmedlemmer. Foruden de rent forretningsmæssige opgaver, som er naturlige for en grundejerforening, står bestyrelsen til disposition for grundejerforeningens medlemmer m.h.t. at løse relevante opgaver. Iøvrigt kan henvises til vedtægterne for Grundejerforeningen Fredendal.

Køb Deres varer hos **Dankøb** Nordby

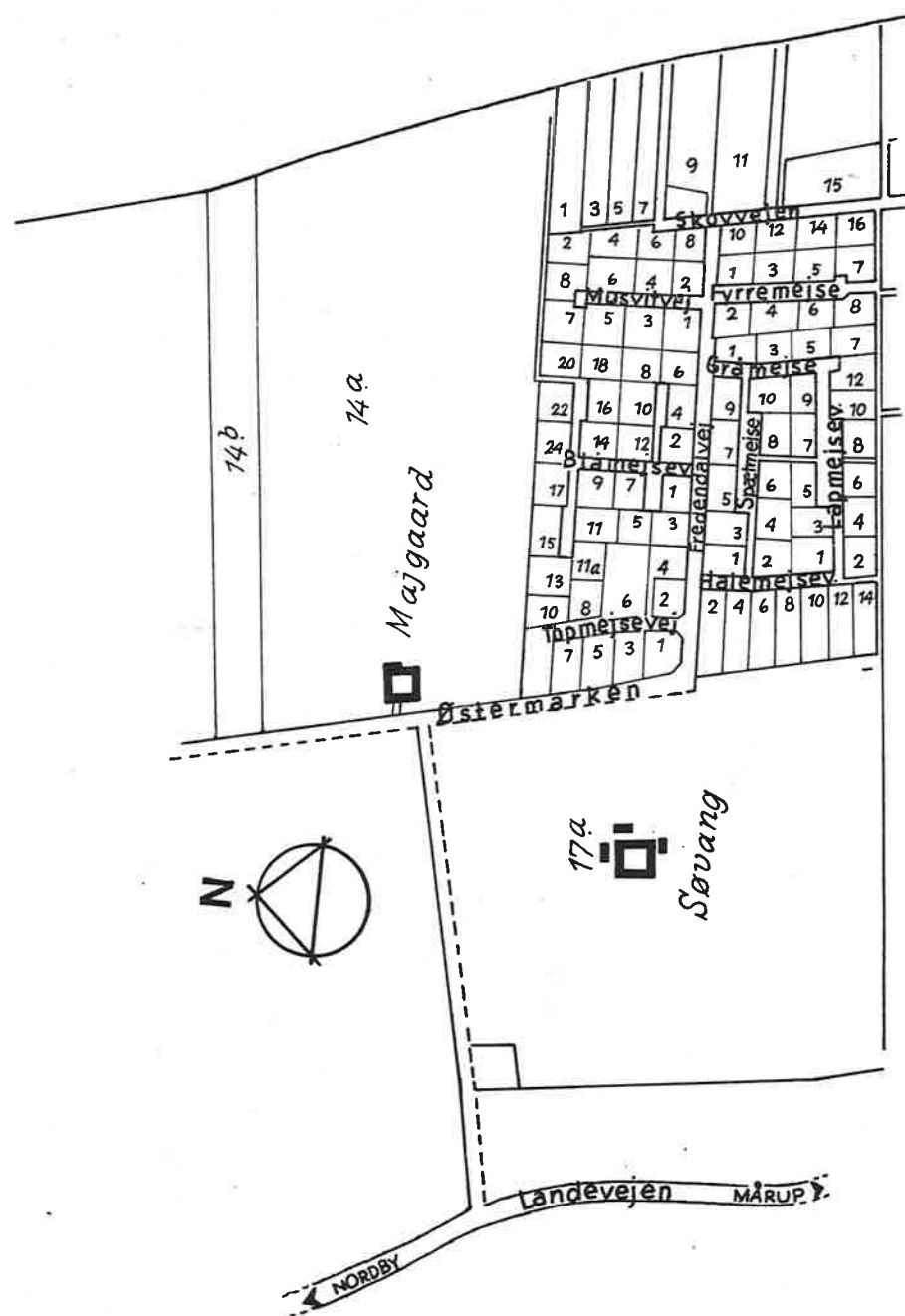
Kolonial. Isenkram. Vin. Dybfrost. Ferskkød. Mælk og brød

Købmand **FRODE SNEDKER**

NORDBY. TLF. 06-59 60 67

OVERSIGTSKORT

Adgangsvejen til sommerhusområdet udgår fra amtsvejen mellem Mårup og Nordby, lige over for Nordsamsø Efterskole. Vejen er afmærket med skiltet MÅRUP ØSTERSTRAND NORD. Grundejerforeningen og de øvrige brugere af denne vej betaler i fællesskab vedligeholdelsen af vejstykket fra efterskolen til Majgaard. Vi opfordrer alle til at vise skånsomhed ved kørsel på vejen, overhold også her de 30 km/t. Kortet er tænkt som vejledning til gæster.

ORDENSREGLEMENT FOR OMRÅDET

Ordensreglement for Grundejerforeningen Fredendals område:

- Bål** Afbrænding af affald må ikke finde sted på stranden.
- Ved særlige, festlige lejligheder må der efter hos bestyrelsen forud indhentet tilladelse etableres bål på det fælles strandareal. Bålet skal anlægges i sandet og må kun antændes ved fralandsvind. Gløder skal være slukket eller forsvarligt tildækket, inden ansvarshavende for arrangementet forlader bålpladsen.
- Hastighedsbegrænsning** For områdets veje gælder en hastighedsbegrænsning på 20 km/t, på Fredendalvej dog 30 km/t.
- Motorkørsel og både** Motorkørsel må IKKE finde sted på stranden. Undtaget er dog motorkørsel i forbindelse med tilbringning og afhentning af både, der kan korttidsopbevares på grundejernes fælles areal. Langtidsopbevaring af både kan finde sted på bådpladsen i skoven. Bådetransport må KUN finde sted under iagttagelse af størst muligt hensyn til transportvejens bevoksning. OPHALING af både ved biltræk er I K K E tilladt.
- Parkering** Parkering er ikke tilladt på stranden og på sideveje. Al parkering henvises til grundene og Fredendalvejs rabatter.
- Skiltning** Enhver skiltning i området skal, inden den etableres, godkendes af bestyrelsen. Det samme gælder for etablering af bomme eller andre forhindringer, der opstilles i områder, hvortil offentligheden har adgang i henhold til gældende lov.

Støj

Den almene adfærd på det enkelte parcel må ikke udvirke støjgener på naboparcellerne. Motorplæneklippere må kun anvendes mellem kl. 10.00 og kl. 19.30.

Radiomusik o.lign. må ikke være til gene for naboer.

Havefester skal efter kl. 22.00 henlægges til indendørs faciliteter, såfremt støjniveauet udendørs ville være til gene for den almene nattero.

Tobaksrygning I plantagearealerne er tobaksrygning forbudt.

Vedtaget på generalforsamlingen
den 10. april 1977.

Ordensreglementet er oversat til tysk og kan rekvireres hos bestyrelsen.

**KERAMIK
I
NORDBY**

Det er ikke kun interessant at komme til Nordby, fordi det er Danmarks største landsby med mange smukke huse og en bevæget historie - nej, der findes også to keramikværksteder med mange spændende ting.

I keramikværkstedet »Ved Kæret« i det gamle missionshus viser Sigrid og Peter deres flotte brugsting i stentøj. De arbejder med forskellige dekorationsmetoder. Tingene brændes i en gasovn op til 1300° C.

Lidt længere væk, ved præstegården ligger »Liller Keramik«. Liller og Jürgen laver også stentøj. Det brændes her i en olieovn. Desuden arbejder de med den gamle japanske Raku-teknik, hvor tingene brændes i en primitiv træovn til ca. 1000°.

I begge værksteder brændes med reducerende ovnatmosfære, og der bruges kun egne giftfrie glasurer.

Kik ind og se, hvad de har. De vil glæde sig over jeres besøg.

LIDT OM UDSKYKNINGEN FRA GÅRDEN FREDENDAL

"Samsingerne har fra gammel tid ord for at være duelige, kløgtige, flittige og livlige, en karakteristik, der passer den dag i dag." Sådan står der i bogen fra 1946 "Samsøs historie og Tunøs historie", og det skal nok passe i dag også. De tager desuden venligt mod den invasion af turister, der sommer efter sommer befolker øen, og som ovenikøbet har forvandlet noget af deres dejlige natur til et endnu ikke færdigbygget sommerhusområde.

Fredendal-udskykningen er ikke just smuk i disse år, præget som den er af store sommerhuse og små træer. Men vi, der bor her, bemærker knapt det nybyggeragtige præg, området har. Man lærer nemlig hurtigt at se rundt om hjørner, bag husene og tværs gennem beplantningen mod den dejlige udsigt, der er fra hver eneste af grundene: enten ud over havet med de skiftende blå farver eller op mod bakkerne og Nordby kirke, der her præsenterer sig fra sin smukkeste vinkel.

For hundrede år siden lå der kun marker her, og nede ved stranden var en fårest, der løb fra Nordby til Armhoved ved Langøre, hvor Nordbyerne fra ældgammel tid havde græsningsret. Stien kan endnu anes nede i plantagen, hvor gyvelbæltet nu strækker sig.

Sognets befolkning boede i gamle dage i landsbyerne Nordby og Mårup. Nordby var langt den største landsby, vist nok den største i hele landet. Den er nemlig opstået ved en sammenflytning af tre mindre landsbyer: Nordby, Glistrup og Søby, som engang i middelalderen blev plyndret og ødelagt.

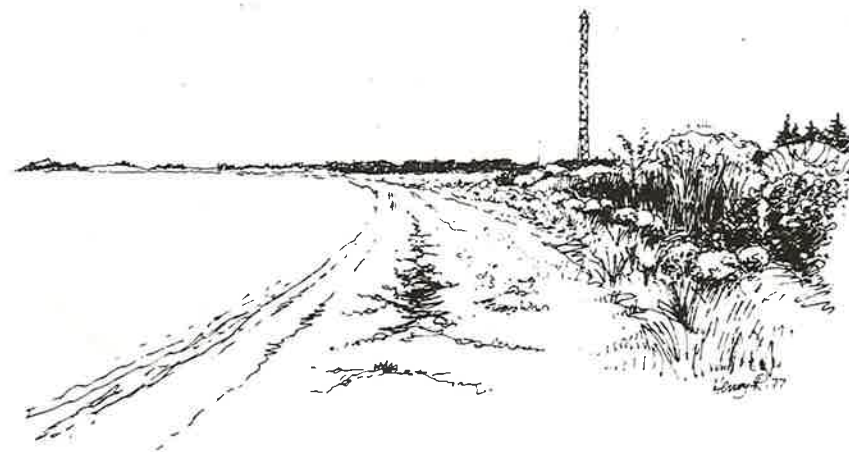
Så velholdt og seværdig, som Nordby er i dag, har den måske altid været. Den kendte arkitekt De Thura skriver i hvert fald i 1758 om landsbyerne på Samsø:

"Landsbyerne ere overalt af smuk AnseelseDeres Huse og Gaarder holde de vel ved lige, så at Bøndernes Huse her på Landet have lige saa gode Anseelse som Præste-Gaarder Andetsteds". Citat efter "Samsøs historie og Tunøs historie."

Grunden til dette skyldes måske Samsøs specielle forhold under Stavnshåndet. Skønt de var fæstebønder, ejede de selv deres bygninger, grunden de stod på og de tilliggende tofter.

Da Stavnshåndet i 1788 ophævedes, begyndte man så småt over hele landet at flytte ud og bygge gårde på markerne. Men på Samsø og navnlig i Nordby gik udflytningen meget langsom og trægt. Man foretrak øjensynlig landsbyfællesskabet fremfor den ensomme tilværelse udenfor byen. Det har nok også været mere tiltalende at bo i eget hus på egen grund fremfor at flytte ud på fæstejord. I alle tilfælde var der i starten kun een familie, der flyttede ud, nemlig Peder Thomsen, der i 1798 byggede gård i Brøndkæret (gården blev nedlagt i 1906). Derefter gik der 30 år før Moesgård blev opført i 1828. Fredendal gården blev først opført 1900.

I 1826 købte Anders Gommesen, skipper og købmand en gård ved Kassundet. Han var født 1780 på Ærø og skulle efter sigende være af fransk slægt. Han blev købmand i Kerteminde, men sejlede i 1808 til Samsø som skipper. Her slog han sig ned og stiftede stor familie. Han fik 12 børn og mindst 35 børnebørn. Utallige efterkommere fik han: gårdmænd og godtfolk spredt ud over Nordsamsø og Tunø; enkelte nåede helt til København.

Et af hans oldebørn hed Aage Holm. Lille Aage på 5 år var en dag i 1894 alene på gården med en æske tændstikker. Da den sidste tændstik var brændt ud, manglede der tre gårde og en halv snes huse i Nordby. Sådan gik det til, at familien Holm flyttede ud og byggede ved Mårup Kirkevej.

En anden familie, Lars Sørensen Gaard, genopbyggede sin gård efter branden i Nordby, men flyttede den derefter ud på Nordby Mark og kaldte den Fredendal. Han fik siden en svigersøn, som hed Martin Gommesen og et barnebarn, som hedder Verner Gommesen. Verner Gommesen solgte gården i 1973. Familien Winther har overtaget den, fået den gennemrestaureret og kalket hvid. Af de oprindelige bygninger i bindingsværk fra 1900 er der intet tilbage. Det nuværende stuehus, der var i røde sten, blev opført i 1926. Det gulkalkede hus ved siden af gården er opført i 1952 som aftægtsbolig for Martin Gommesen og hans kone Albine. Det beboes i dag af Verner Gommese's datter og svigersøn, Ingelise og Erik Fromsejer med deres to børn.

Selv har Verner Gommesen som bekendt bygget hus nede i skoven, hvor han nu sammen med sin kone Ruth på alle måder er behjælpelig over for udstykningens beboere.

De første sommerhuse på Fredendal gårdens jorde blev opført i 1961. I 1973 købte "Folkegrunde" den resterende del af jorden og udstykkede den til sommerhusgrunde. Her er der til dato opført 54 huse, der tilsammen udgør en hel lille sommerlandsby.

Margit Svendsen

Litteratur:

"Samsø's Historie samt Tunø's Historie" under redaktion af J. P. Nielsen, Aarhus 1946.

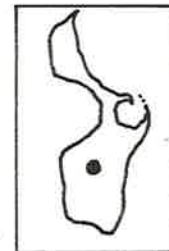
Jakob M. Hansen: Nordby paa Peder Paarses Tid. Aarhus 1949.

Jakob M. Hansen: Af Nordby Sogns Historie. Ravnsbjerg Tryk 1969.

John Roth Andersen: Der ligger en ø - Samsø. Tranebjerg 1981.

Velkommen til Samsø

-til naturoplevelse
og badeferie
for hele familien

Turistforeningen påtager sig gerne udlejning af Deres sommerhus.

BLIV MEDLEM AF

SAMSØ TURISTFORENING

TURISTBUREAUET. TRANEBJERG. TLF. 59 14 00

NORDBY AUTOVÆRKSTED

v. Sven-Erik Friis Hansen . Tlf. (06) 59 60 89

Reparation af biler og traktorer

Case-forhandler

☆

ESSO SERVICESTATION

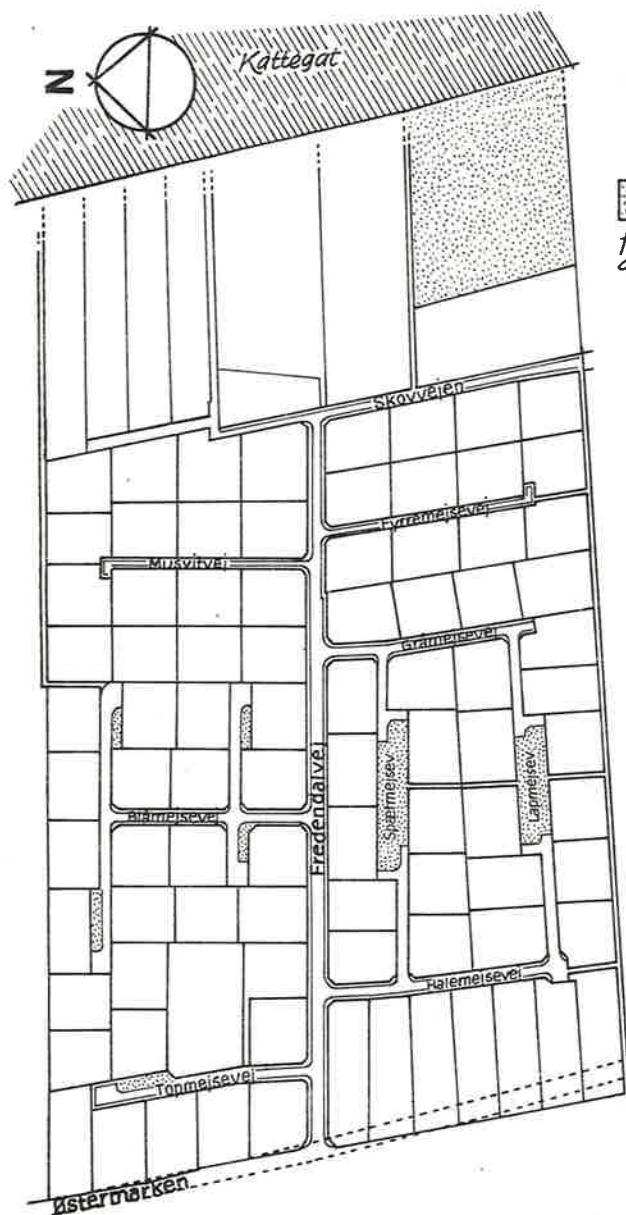
Åbningstider for benzin i tiden 1/6 - 1/9:

Mandag-fredag 7,30 - 17,30, lørdag 9,00 - 12,00, søndag 9,00 - 12,00

Udover disse tider er seddelautomaten åben (20 kr. sedler)

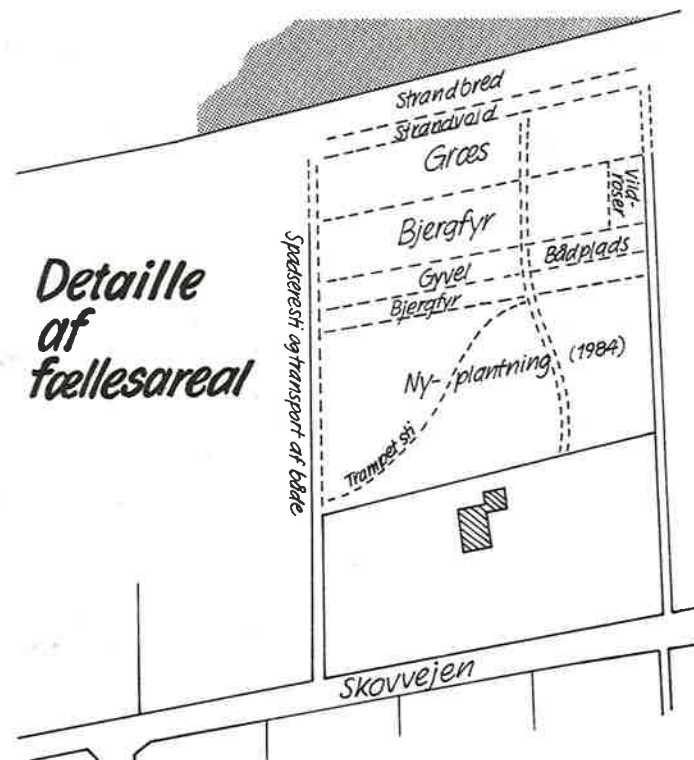
VEJE, STIER OG FÆLLESAREAL

Langs tilkørselsvejene og imellem grundene er der flere steder græsbevoksede fællesarealer beregnet for boldspil og anden leg. I nord-sydgående retning findes gangstier med forbindelse til stier, der fører til stranden.

Klipning af græs-rabatter og vedligeholdelse af veje sørger grund-ejerforeningen for.

Hastighedsbegrænsningerne:
Fredendalvej 30 km/t.
Øvrige veje 20 km/t.

Ad Skovvejens nordlige forlængelse til stranden kan der ske biltransport af både til området ved fællesarealet. Ellers er bilkørsel ikke tilladt neden for Skovvejen.

Ridning må finde sted på Fredendalvej og mod nord ad Skovvejen til stranden under iagttagelse af færdselslovens bestemmelser. Se iøvrigt side 6-7, ordensreglement for området.

Igennem de sidste 5 år er der sket en gradvis fældning og nyplantering i det 10.000 m² store fællesareal ved stranden. Det har været formålet at etablere et tilgængeligt, afvekslende og indbydende område med en beplantning tilpasset hertil, og til vækstbetingelserne.

Undgå henkastning af affald og skån området for unødvendig nedslidning. Vi skulle nødig ind i overvejelser om fliselægning eller asfaltering.

TELEFON · BUS · BIBLIOTEK

Telefonboxe:

Mårup Østerstrand, 300 meter syd for området.

Ved brugsen i Mårup.

Ved klokketårnet i Nordby.

Desuden kan man - mod betaling (samtaletæller) ringe fra Verner Gommesen, Skovvejen 15.

Med udgangspunkt i Nordby, Hovedgaden 27 (ved klokketårnet) er der busforbindelse til og fra færgerne i Sælvig og Kolby Kås.

Oplysninger om afgangse fås på telefon 59 60 84.

Samsø bibliotek, Smedegade 30, Tranebjerg.

Mandag, tirsdag og torsdag kl. 14-18, og onsdag kl. 10-12 samt fredag kl. 14-20.

Filial Nordby, Hovedgaden 27.

Mandag kl. 15-16 og torsdag kl. 19-20.

RENOVATION

Fjernelse af husholdningsaffald sker efter "Affaldsregulativ for Samsø Kommune" af 1. januar 1982 med tillæg af 8. oktober 1982. Fra disse bestemmelser skal fremhæves følgende:

Let fordærveligt eller fugtigt affald og skarpe genstande indpakkes.

Renovationsfirmaet er kun forpligtet til at medtage affald, der opbevares i godkendte sække og beholdere. Evt. yderligere affald kan - lagt i de ekstra sække - anbringes i de to containere ved Fredendalvej.

I ugen før påskehelligdagene udleveres 10 ekstra sække pr. sommerhus til Verner Gommesen, Skovvejen 15, der forestår udlevering ved afhentning.

I perioden 1.4. - 31.10. finder afhentning sted een gang om ugen - TIRSDAG. Renovationsfirmaet skal i denne periode veder-

lagsfrit medtage indtil 10 ekstra sække.

I ugen før skolernes efterårsferie udleveres 10 ekstra sække til Verner Gommesen, Skovvejen 15, der forestår udlevering ved afhentning.

I perioden 1.11. - 31.3. sker der ingen afhentning fra de enkelte ejendomme. I stedet er der lokalt i sommerhusområdet opstillet containere, og grundejerne må i vinterperioden selv sørge for transport af husholdningsaffaldet til disse containere.

De opstillede containere må kun anvendes til husholdningsaffald. Containerne tømmes efter behov af renovationsfirmaet.

EL · FORSYNING

Elektricitetsforsyningen sker fra elselskabet ARKE, Grenåvej 55, 8200 Århus N. Henvendelse om:

driftsforstyrrelser til telefon 06 - 39 42 66

installationer og elafregning til telefon 06 - 16 33 33

andre spørgsmål til telefon 06 - 59 16 12 (kl. 8-9)

eller telefon 06 - 16 33 33

Samsø: Mårup Østerstrand, udsigt mod Fseehoved

Henry-R-79

VANDFORSYNING

Sker fra det kommunale vandværk.

Vedrørende nybyggeri:

Udstedelse af ibrugtagningstilladelse medfører ikke automatisk anmeldelse til vandværk, dette skal foretages særskilt.

Bestemmelserne om vandforsyning er ellers at finde i "Regulativ for det kommunale vandværk på Samsø", som trådte i kraft den 1. juni 1979. Et centralt afsnit herfra skal nævnes:

"4.5. Stikledningen til og med stophanen tilhører kommunen, vedligeholdelsen af stikledningen frem til stophanen vil blive foretaget ved vandforsyningens foranstaltning og for vandforsyningens regning, stophanen vedligeholdes af grundejerne.

Grundejerne skal omgående give vandforsyningen meddelelse om indtrufne eller formodede fejl, herunder utætheder, ved stikledningen.

Brugeren af et vandindlæg skal snarest anmelde fejl til kommunen."

POST

I den østlige del af området har hver grundejer brevkasse placeret "i skel ud til fællesvej". For de resterende grunde er opstillet 2 brevkasseanlæg. Grundejerforeningen er ikke i besiddelse af nøgler til de enkelte brevkasser i disse brevkasseanlæg.

Korrekt adresse: Navn, vejnavn, 8795 Nordby Samsø.

Postekspedition i Nordby:

Hovedgaden 27

Mandag-fredag kl. 9-11 og kl. 14-16, lørdag kl. 9-11.

Telefon 59 60 58.

Nordby El-service

En god
kontakt....

Installationer og rep.
af enhver art
Tilbud uforbindende

NORDBY EL-SERVICE

v/ Knud Knudsen
Nordby Hovedgade 28
TLF. 59 60 37

Brugsen

Maarup og Omegns Brugsförening

Stort udvalg i dagligvarer

Centralpakket fersk kød, viktualier

Frugt og grønt

Friskbagt brød fra Besser bageri
hver dag.

GODE PARKERINGSFORHOLD
Møntelefon på P-plads

VELKOMMEN TIL BRUGSEN

Svenskgyden 3. Maarup. TLF. 06- 59 60 54

Åbningstider:

Mand-Torsd.... 7.30 - 17.30

Fredag..... 7.30 - 19.00

Lørdag..... 7.30 - 12.00

i turistsæsonen til..... 13.00

Endvidere åbent 7.30-10.00

skærtorsdag, påskedag, pin-

sedag samt søndage i

turistsæsonen.

BEPLANTNINGSRÅD

I juni 1979 blev udarbejdet en omfattende vejledning vedrørende beplantning af sommerhusgrundene. Denne vejledning vil kunne rekvireres hos bestyrelsen.

Fra vejledningen disse uddrag:

Nordby Østermark, herunder arealet hvor parcellerne for grundejerforeningen Fredendal ligger, indeholder et morænelag med betydeligt lerindhold.

Nedbøren på Samsø er gennemsnitlig ca. 550 mm årligt eller en del under landets gennemsnit. Til gengæld bevirker beliggenheden midt i Kattegat, at luftfugtigheden er relativ stor, og at faren for forårsnattefrost er lille, hvad der er af stor betydning for plantevæksten.

Med baggrund i det ovenstående og iøvrigt i iagttagelse over plantevæksten på Samsø kan der gives følgende vejledning om valg af træer og buske til beplantning af sommerhusgrundene:

NÅLETRÆER:

Omorikagran trives overalt i nord- og mellemeuropa uanset jordbund og klima, og denne slanke og smukke gran vil også gro godt her.

Af alle nåletræer klarer Østrigsk fyr sig bedst på Samsø, hvilket kan ses mange steder i Nordby plantage.

Lærk (især japansk lærk) vokser hurtigt i starten og er derfor god at have med som pionertræ.

Almindelig ene vil kunne pynte, men husk, at dette træ kan købes i alle former fra slank søjleformet til lav, udbredt busk.

LØVTRÆER:

Næsten alle løvtræer, vildtvoksende i Danmark, vil kunne trives på grundene.

Vortebirk har gode egenskaber som ammetræ for andre vækster. Også rødel og hvidel er gode ammer, ligesom alm. røn med fordel kan bruges som pioner.

Så er der gruppen af løvtræer, der som fællestræk har, at de alle kan blive store træer, dvs. 20 m høje eller mere. Hertil hører eg, bøg, ær og ask. Rødeg vil kunne gro godt, men kun såfremt den beskyttes mod harerne, hvis livret den er.

Af mellemstore træer, dvs. 10-15 m høje, hører aur, der er vildtvoksende på Samsø, sejlerøn, fuglekirsebær, alm. hæg, spidsløn, småbladet lind og avnbøg.

Grundejere, der sætter pris på noget spiseligt, vil med udsigt til godt resultat kunne plante hassel og valnød, og kunne forsøge sig med ægte kastanie.

Plantemateriale

Køb i almindelighed planter i størrelsen 30-50 cm, dvs. 2-3 årige løvtræer, 3-4 årige nåletræer. Det er spild af penge at købe store, dyre planter med klump til 60 kr. pr. stk. eller mere.

Jordarbejdet

På den kraftige jord vil planterne få hård konkurrence af græs og mælkebøtter tilligemed andet ukrudt. Grav derfor plantehuller på 40-40 cm og hold efter plantningen rent for ukrudt.

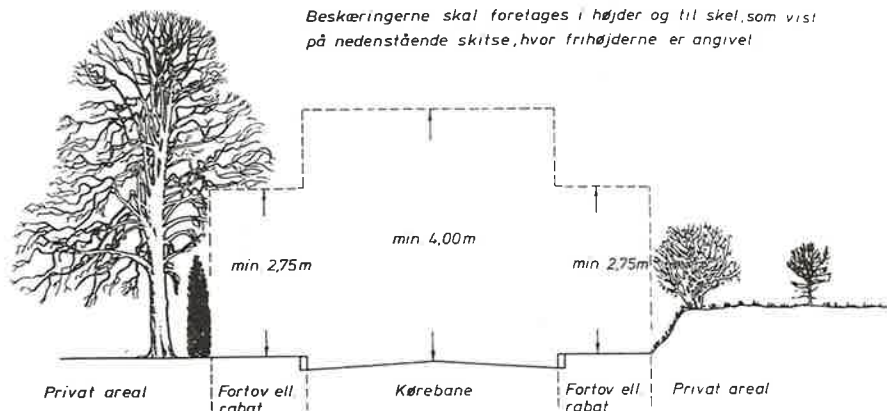
Plantetidspunkt

Løvtræer: Efterår efter løvfald eller forår før knopbrydning. Nåletræer: Eftersommer (slutn. af august, september) efterår eller forår før knopbrydning.

Gødskning

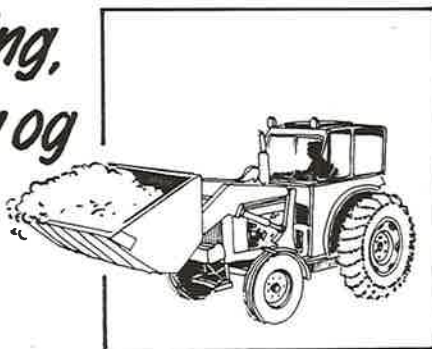
Jorden er så næringsrig på grundene, at gødskning kun vil være til fordel for græs og ukrudt, og derfor generelt vil være spild af tid og penge.

BESKÆRING

Beskæringen af beplantningen til skel mod vej eller sti skal være til bagkant af fortov eller rabat. Træer og buske skal være beskåret til en højde af 2,75 m over fortov eller rabat og 4,00 m over kørebane. Ovenstående bestemmelser er fastlagt i bekendtgørelse af lov om offentlige veje af 20.11.1975 § 103, stk. 2, og bekendtgørelse af lov om private fællesveje af 20.11.1975, § 47, stk. 1.

**Slamsugning,
kloakering og
planering
udføres!**

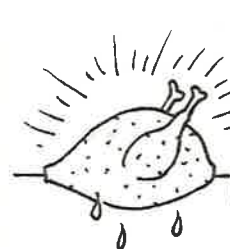

Arne og Jens Kremmer Jensen
Tlf. (06) 59 10 25

Samsø Ejendomshandel

Henning B. Christensen
Teglværksvej 22, Brundby
8791 Tranebjerg Samsø
Tlf. (06) 59 03 22

**ELDORADO
GRILL** Maj-Britt Knudsen

NORDBY HOVEDGADE 28 . TLF. 59 60 37

**Cykeludlejning
og-reparation**

ÅBEN: Mand.-fred. 8-12.30 13.30-17.30
Lørd. 8-12.00

SVEN HOLM

NORDBY HOVEDGADE 10
TLF. 06-59 61 13

AFLØBSFORHOLD

I vort område er der tilladt etablering af sivebrønd for hver enkelt parcel.

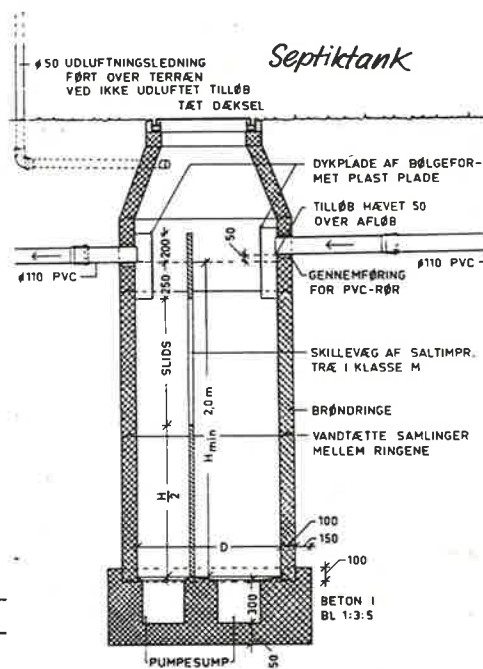
Etablering af spildevandsanlæg skal forinden godkendes af Sam-sø kommune.

Kloakarbejdet skal udføres af en mester med landsdækkende auto-risation.

Det samlede afløbssystem betegnes officielt som et såkaldt "primitivt anlæg" og består af: afløbsrør + som regel fedt-samlebrønd + primitivt rensningsanlæg og nedsivningssystem.

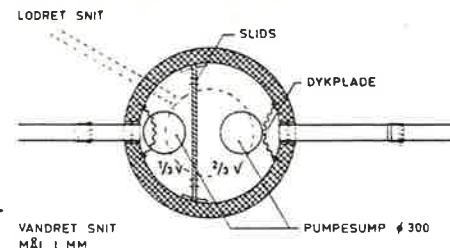
I fedt-samlebrønden tilbageholdes en del fedtstoffer fra køk-kenvask, badeafløb og lignende, inden afløbssvandet føres til det primitive rensningsanlæg, som enten er en såkaldt septik-tank eller tanke efter Emscher-brøndtypen (Trix-tank).

De fleste septiktanke er ud-ført efter etkammer-syste-met, en gennemløbsbrønd med dykket ind- og udløb. Umid-delbart under dykrørene er der gennemstrømningszone, hvor vandets hastighed ned-sættes, således at der sker en bundfældning. Under gen-nemstrømningskammeret er der beregnet plads til, at den bundfældede slam kan henlæg-ges i et tidsrum på op til ca. 1 år. I dette tidsrum vil der ske en vis biolo-gisk nedbrydning af det ud-skilte slam (forrådnelse). I forbindelse med nedbrydnin-gen sker en kraftig rumfangs-formindskelse for den udskil-te slam, men det skal nævnes,

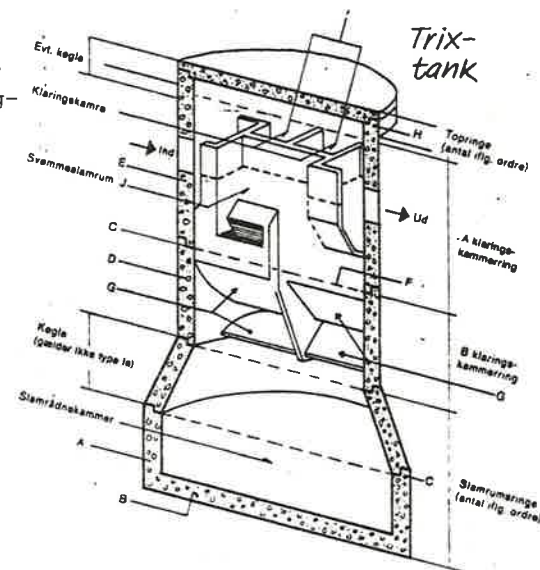

at den gamle tro på, at slam-met helt forsvinder, og at septiktanken derfor ikke be-høver oprensning, er fejlag-tig.

Septiktanke bør have mindst to kamre, herved opnås en meget mere effektiv bundfæld-ning end i en etkammeret.

Emscher-brøndtypen (Trix-tank) indeholder flere kamre, adskilt ved skråtstillede væg-ge. Herved skulle opnås god adskillelse af spildevand og slam. For at det skal virke efter hensigten, er det nød-vendigt at glidefladerne i gennemstrømningskammeret til stadighed holdes rene.

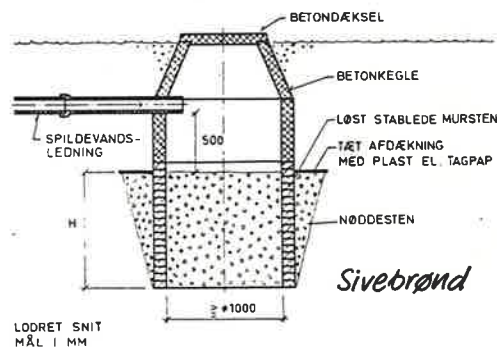
Det gælder for begge typer rensningsanlæg, at indløbskamme-rets vandrette flademål er ret lille - ca. 10 x 10 cm. Kontrol-ler, at enden eller kanten af røret, der munder ud i det lille kammer flugter fuldstændig med kammerets side. Her findes en op-lagt tilstopningsårsag.

Afløbsrørene fra vandkloset til rensningsanlæg kan tilstoppe. Dette kan undersøges ved, at man smider 2-3 spande vand hur-tigt ned i klosettet. Herved vil en eventuel prop sandsynlig-vis løsne sig.

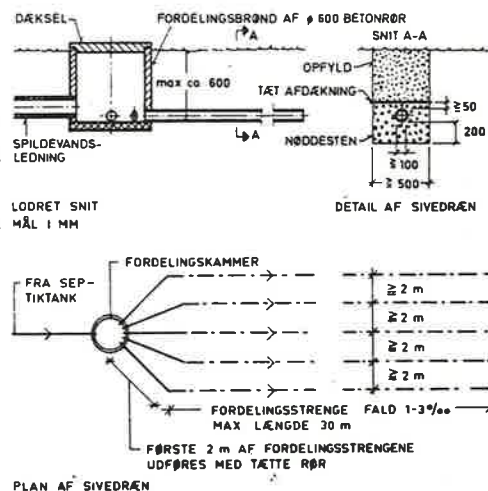
Når slamsugeren tilkaldes, husk da også at lade fedt-samlebrøn-den tømme.

For at sikre, at afløbssystemet fungerer tilfredsstillende anbefales, at septiktank/trixtank tømmes mindst 1 gang pr. år. Tømning skal foretages af dertil autoriserede entreprenører (Brdr. Kremmer Jensen og Poul Madsen).

Nedsivningssystemet kan være sivebrønd eller/og sivedræn.

Der er meget, der tyder på, at i vor sandholdige lerjord er sivebrønd, selv om den skulle være udført efter normerne, (løst stablede mursten og nøddesten), ikke tilstrækkelig. Tilføjelse af sivedræn må overvejes.

Hvad angår det primitive anlægs størrelse, set i forhold til antal personer, må der henvises til faglitteraturen, f.eks. "Afløbsinstallationer", udgivet af Statens Byggeforskningsinstitut.

"Godt nyt for sommerhus-drømmere..."

Mulighederne for lån har aldrig været bedre end nu!

Folketinget har vedtaget forbedrede regler for realkreditlån til fritidshuse.

De forbedrede lånemuligheder og det lave renteniveau gør drømmen om fritidshus langt mere virkelighedsnær. Samtidig er det blevet meget billigere at modernisere et eksisterende fritidshus.

Også i forbindelse med ejerskifte er der forbedrede lånemuligheder.

Hidtil har realkreditlån til fritidshuse skulle placeres inden for 40% af ejendommens kontantværdi, men denne grænse er nu hævet til 60%.

I skemaet herunder kan De få et overblik over, hvilke låneregler der gælder for fritidshuse:

Spørg Jyllands Kreditforening

Vi er parat til at hjælpe Dem med flere oplysninger. Ring blot til Jyllands Kreditforening, det er helt uforbindende. Eller bestil vor brochure om fritidshusbelåning – vi sender den omgående.

6100 HADERSLEV: Åstrupvej 13. Tlf. (04) 52 70 00
6950 RINGKØBING: Hemingvej 3. Tlf. (07) 32 01 11
8800 VIBORG: Sct. Mathiasgade 1-3. Tlf. (06) 62 33 33
9100 AALBORG: Boulevarden 43. Tlf. (08) 12 38 77
8260 ÅRHUS-VIBY J: Kongsgårdsvej 6. Tlf. (06) 14 88 00

	Maksimal lanegrænse	Maksimal løbetid
Nyopførelse	60%	20 år
Ejerskifte	60%	10 år
Om- og tilbygning*	60%	20 år
Ubebygget grund	40%	10 år

*Lånet kan højst udgøre 90% af de afholdte, rimelige udgifter.

RÅD om tekniske installationer

VAND

Åbning for hovedhanerne:

Åbning for vandet ved hovedhanen gøres langsomt og med et af aftapningsstederne åben, så eventuel snavs i rørene bliver skyllet ud.

Rensning af vandhanerne:

Vedligeholdelse af vandhaner gøres af en fagmand, men ved hjælp af en svensknøgle og nogle pakninger, kan man selv foretage denne udskiftning. Det kan anbefales at rense sæder og bevægelige dele hvert andet år, inden eventuel udlejning af huset. Herved spares ærgelser ved at lejere selv tager initiativet til at få foretaget reparationer.

Rensning af varmtvandsbeholder:

Rent energimæssigt vil det kunne betale sig at få varmtvandsbeholderen rensat hver 4.-5. år, da der vil samle sig kalk på varmelegemet, hvorved varmeeffekten nedsættes.

Vinterklargøring:

Det vigtigste at huske:

1. Luk for hovedhanen.
2. Åben samtlige aftapningssteder helt op.
3. Skyl ud i WC-toilettet mindst 2-3 gange efter hinanden. Tøm så meget vand op af toiletkummen som muligt. Hvis ikke al vand kan fjernes, tag da en håndfuld salt og hæld ned. Ligeledes kan der hældes salt i håndvask og køkkenvask, så frostskafer af vandlæse og afløbsrør undgås.
4. Undersøg, om der er en aftapningshane på laveste sted i husets vandinstallation, denne skal stå åben hele vinteren. Hvis ikke der findes en sådan, er der i langt de fleste huse en trevejsventil som automatisk lukker vandet ud, når hovedhanen lukkes.

ELEKTRICITET

El-installationer:

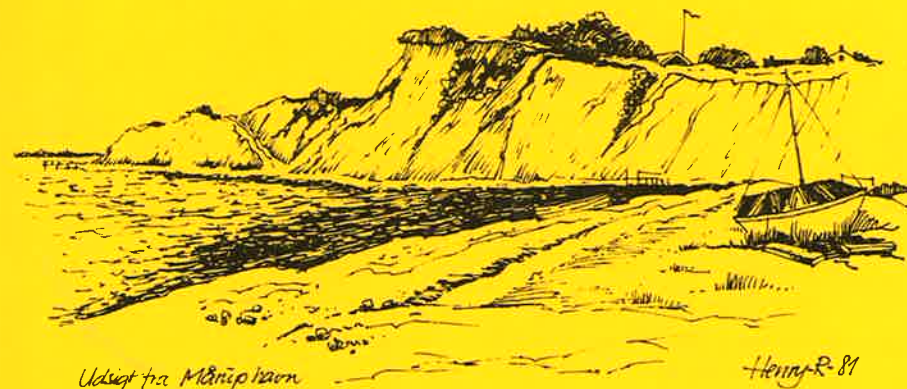
Hvis der i huset er et HFI-relæ, kan der ved vinterklargøringen slukkes for strømmen ved at trykke på den lille knap på relæet, dette skal alligevel gøres mindst én gang om året for afprøvning af relæet.

El-opvarmning:

El-opvarmning er let og renlig, men som elektricitetspriserne er, kan det godt betyde en stor udgift til opvarmning. Derfor kan det betale sig at holde øje med forbruget. På denne måde kan man danne sig et skøn over, hvad det egentlig koster at opvarme huset. Muligheden for at skrue ned for radiatorerne eller lukke for et par stykker om natten, er jo til stede.

FUGT

Der kan gives mange råd om, hvordan fugt undgås. Bedst er det at lade aftræksventiler stå åbne vinteren over, så huset "får luft". Der kan hænges poser med kalciumklorid op i hver rum, husk at sætte en spand under poserne.

Udsigt fra Mønshavn